

Informatie Journal club

Een journal club (mono- of multidisciplinair) heeft als doel het paramedisch handelen te verbeteren. Volgens een vooraf vastgestelde methode wordt wetenschappelijke literatuur besproken. Dit document bevat achtergrond informatie over een journal club.

Methoden	<p>Naast de methoden aanbevolen door de beroepsverenigingen zijn er bruikbare methoden beschreven in de literatuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De toepassing van ‘evidence-based’ handelen in de praktijk omvat 5 stappen²: <ul style="list-style-type: none"> - Het klinisch probleem vertalen in een beantwoordbare vraag. - Het efficiënt zoeken naar het beste bewijsmateriaal. - Het wegen van het gevonden bewijsmateriaal op methodologische kwaliteit en toepasbaarheid in de eigen praktijk. - Het nemen van een (behandel)beslissing. - De evaluatie van deze beslissing. • Voor evidence-based handelen moet het klinische probleem zodanig worden geformuleerd dat de kans op een zinvol antwoord zo groot mogelijk is. Hiertoe is de PICO systematiek ontwikkeld. PICO staat voor: <ul style="list-style-type: none"> - Probleem of Patiënt, - Interventie, - Comparison (vergelijking: waarmee wordt de interventie vergeleken?) - Outcome (uitkomst: in welk resultaat is men geïnteresseerd?). <p>Een PICO vraag laat zich gemakkelijk vertalen in een zoekactie naar wetenschappelijke literatuur.</p> • Klinische problemen kunnen zich op onderstaande domeinen richten: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">Domeinen</th> <th>Voorbeelden</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Therapie/preventie</td> <td>Welke behandeling is het beste? Welk advies kan ik het beste geven? Welke pijnstiller schrijf ik voor?</td> </tr> <tr> <td>Diagnose</td> <td>Wat heeft de patiënt? Is mijn test accuraat?</td> </tr> <tr> <td>Etiologie/risico</td> <td>Waar komt het door? Is de behandeling schadelijk?</td> </tr> <tr> <td>Prognose</td> <td>Hoe loopt het af? Wat is de levensduur?</td> </tr> </tbody> </table>	Domeinen	Voorbeelden	Therapie/preventie	Welke behandeling is het beste? Welk advies kan ik het beste geven? Welke pijnstiller schrijf ik voor?	Diagnose	Wat heeft de patiënt? Is mijn test accuraat?	Etiologie/risico	Waar komt het door? Is de behandeling schadelijk?	Prognose	Hoe loopt het af? Wat is de levensduur?
Domeinen	Voorbeelden										
Therapie/preventie	Welke behandeling is het beste? Welk advies kan ik het beste geven? Welke pijnstiller schrijf ik voor?										
Diagnose	Wat heeft de patiënt? Is mijn test accuraat?										
Etiologie/risico	Waar komt het door? Is de behandeling schadelijk?										
Prognose	Hoe loopt het af? Wat is de levensduur?										
Zoeken literatuur	www.cochrane.org of zoekmachines voor medische artikelen zoals PubMed.										
Beoordelen literatuur	Checklists voor beoordelen van wetenschappelijke publicaties: (www.cochrane.nl kies downloads).										
Artikelen over een Journalclub	<ul style="list-style-type: none"> • De PICO-vraag van C. van Loveren en I.H.A. Aartman in Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde (2007; 114: 172-178) • Journal club, een goed idee voor implementatie van EBP van dr. H. Vermeulen, dr. C. Latour en dr. D. Ubbink in het Nederlands tijdschrift voor Evidence Based Practice (2 – 2009) 										
Karakteristieken succesvolle journal club¹	<ul style="list-style-type: none"> • De journal club vindt op regelmatige basis plaats (bijv. maandelijks) • Tijdstip van de bijeenkomst past bij de deelnemers • Aanwezigheid is verplicht en een presentielijst wordt bijgehouden • Deelnemers (clinicians) delen gemeenschappelijke klinische interesses • Er is een voorzitter met onderzoekservaring welke breed aanzien heeft binnen het vakgebied. Zijn rol is om de bijeenkomsten voor te zitten en leden te begeleiden bij de keus van de wetenschappelijke artikelen 										

	<ul style="list-style-type: none"> • De journal club heeft een duidelijke doelstelling welke gedeeld wordt door de deelnemers. De doelstelling wordt periodiek geëvalueerd • De voor bespreking gekozen artikelen passen bij / zijn afgestemd op (are aligned with) de overall doelstelling van de journal club en op/aan de klinische relevantie voor de deelnemers • Oorspronkelijke artikelen zijn de meest besproken ‘papers’ • De artikelen worden van tevoren gelezen door de deelnemers, email is daarbij behulpzaam <p>Er is wat te eten aanwezig tijdens de bijeenkomsten, dit verhoogt de deelname</p>
<p>Voorbeeld van een werkvorm</p>	<p>Vorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De groep kiest een voorzitter/reviewer • De reviewer kiest een artikel uit en verspreidt dit (ruim van tevoren) onder de deelnemers. Hij/zij kan daarbij inspiratie halen uit de kennisagenda van de beroepsvereniging en kan gebruik maken van het artikel over PICO (zie documenten) voor het zoeken naar artikelen. • De reviewer bereidt het artikel voor; beoordeelt de kwaliteit en licht belangrijke discussiepunten uit het artikel toe. • De reviewer zoekt zo nodig achtergrond informatie over de methoden of statistiek. • De reviewer kiest of de standaard checklist ‘wetenschappelijk artikel lezen’ gaat gebruiken of 1 van de andere beoordelingslijsten (zie onder documenten) • De deelnemers lezen het artikel kritisch en noteert onduidelijkheden, sterke en/of zwakke punten van het artikel <p>Criteria voor het bespreken van een artikel zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recent artikel (niet ouder dan 10 jaar) • Relevant voor de beroepsgroep(en)/ passend binnen de onderwerpen van het beroepsprofiel van de beroepsgroep(en). <p>Uitvoering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De reviewer geeft een korte inleiding • Aan de hand van de checklist wordt het artikel doorgenomen. De checklist: ‘Wetenschappelijk artikel lezen’ is een vertrekpunt maar de reviewer kan anders beslissen. <p>Afronding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De reviewer van de groep houdt een presentie lijst bij • Er wordt door iemand uit de groep een kort verslag gemaakt van de bijeenkomst. Hiervoor wordt het format Journal club verslag gebruikt waarbij kernpunten genoteerd worden; <ul style="list-style-type: none"> ○ Datum bijeenkomst ○ Aanwezigen ○ Naam reviewer(s); ○ Titel en herkomst van het artikel ○ Korte weergave van de studie ○ Korte samenvatting van de discussie ○ Vertaalslag naar het eigen beroepsinhoudelijk handelen/de beroepspraktijk
<p>¹ British Journal of Hospital Medicine, october 2013, vol 74, No 10 ² Sackett et al, 1996; Stegenga en Dijkstra, 2007</p>	

PICO vraag

Voor evidence-based handelen moet het klinische probleem zodanig worden geformuleerd dat de kans op een zinvol antwoord zo groot mogelijk is. Hiertoe is de PICO systematiek ontwikkeld

Wat is de casus?	
Beschrijf de vraag volgens de PICO systematiek:	Problem
	Intervention
	Comparison
	Outcome
Wat is het domein van het probleem	Therapie/ Preventie
	Diagnose
	Oorzaak/ risico
	Prognose
Welke typen onderzoek zijn geschikt voor de vraagstelling?	
Formuleer de inclusiecriteria	
Formuleer de exclusiecriteria	
Formuleer de zoektermen om de PICO vraag te beantwoorden	
Welke databestanden worden geraadpleegd?	

Checklist 'Wetenschappelijke artikelen lezen'													
Wat voor soort studie wordt in het artikel beschreven?	Voorbeelden in volgorde MEEST-MINST OVERTUIGEND <ul style="list-style-type: none"> • Meta-analyse (=herberekening van gegevens uit meerdere studies) • Review/overzichtsartikel: systematisch (methode goed beschreven) of 'authority based' (op basis van ervaring) • Experimentele/interventiestudie/randomized controlled trial (RCT): er wordt een behandeling gegeven • Observationale studie/cohortstudie (prospectief)/case control studie (retrospectief) • Case-repaort/casuïstische mededeling (beschrijving 1 patiënt) • Anders, nl... 												
Wat voor soort studie wordt in het artikel beschreven?													
Welk onderzoeksprobleem staat centraal?													
Wat is de vraagstelling en/of het doel in deze studie?													
Beschrijf de studie-opzet (design). Was die geschikt om de vraagstelling te beantwoorden?	Voorbeelden: <ul style="list-style-type: none"> • Lineair design: vergelijking van eindwaarde met beginwaarde (bijv. effect van een educatie op hoeveelheid bewegen) • Twee of meer behandelingsgroepen; vergelijking van behandelingseffect • 1 groep die meerdere behandelingen na elkaar krijgt (bijv. cross-over design); vergelijking van eindwaarden of van veranderingen • 1 groep die gevolgd wordt in de tijd; registratie van gedrag aan het begin en wel/niet ziekte aan het eind 												
Wie (of wat) wordt er bestudeerd?	<ul style="list-style-type: none"> • Patiënten of gezonde deelnemers? • Is de onderzochte groep representatief voor de hele populatie? • Hoeveel deelnemers? Is het aantal voldoende (is er een zgn. powerberekening gemaakt)? • Hoe werden de proefpersonen geselecteerd? (advertentie, huisarts, ziekenhuis, therapeut) • Wat zijn de demografische kenmerken van de studiebevolking? (burgerlijke staat, leeftijd, etc.) • Waren er confounders? (storende factoren die mogelijk de uitkomst beïnvloeden, bijv. meer rokers in 1 behandelingsgroep) • Wat houden de verschillende interventies in/Welke interventies worden onderzocht? 												
Welke methoden werden gebruikt voor de verkregen data?	<ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn de uitkomstmaten en welke meetinstrumenten worden gebruikt? • Waren deze betrouwbaar en valide (meten ze wel wat ze moeten meten)? • Wanneer worden de metingen afgenomen? • Welke standaarden of referentiewaarden werden gebruikt? 												
Welke statische methoden werden gebruikt?	<ul style="list-style-type: none"> • Waren deze geschikt voor het gekozen studiedesign en de aard van de data? 												
Wat waren de resultaten?	<ul style="list-style-type: none"> • Wat is de boodschap van de figuren en de tabellen? • Wat is de boodschap van de tekst? • Zijn de resultaten beïnvloed door bijvoorbeeld omvang studie-populatie of gebruikte methoden? • Zijn er uitvallers? In hoeverre beïnvloeden zij de resultaten? • Waren er negatieve effecten van de behandeling waar te nemen? • Zijn de resultaten klinisch relevant? • Vind je de uitkomsten geloofwaardig? 												
Wat zijn de conclusies van de auteurs?	<ul style="list-style-type: none"> • Worden ze volgens jou voldoende ondersteund door de resultaten? • Passen de bevindingen in de context van andere kennis (literatuur, biologische plausibiliteit)? 												
Welke punten worden in de discussie naar voren gebracht (sterkte/zwakte analyse)?													
Wat haal je uit dit artikel voor bij jou in de praktijk?													
Speciaal bij interventiestudies:	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>• Was er een controle- of placebogroep?</td> <td>Ja/Nee</td> </tr> <tr> <td>• Waren de behandelingen gerandomiseerd?</td> <td>Ja/Nee</td> </tr> <tr> <td>• Waren patiënten en behandelaars geblindeerd?</td> <td>Ja/Nee</td> </tr> <tr> <td>• Waren de groepen vergelijkbaar aan het begin van de behandeling?</td> <td>Ja/Nee</td> </tr> <tr> <td>• Is de therapietrouw of 'compliance' gemeten?</td> <td>Ja/Nee</td> </tr> <tr> <td>• Zijn de conclusies gebaseerd op alle proefpersonen? (intention-to-treat)</td> <td>Ja/Nee</td> </tr> </tbody> </table>	• Was er een controle- of placebogroep?	Ja/Nee	• Waren de behandelingen gerandomiseerd?	Ja/Nee	• Waren patiënten en behandelaars geblindeerd?	Ja/Nee	• Waren de groepen vergelijkbaar aan het begin van de behandeling?	Ja/Nee	• Is de therapietrouw of 'compliance' gemeten?	Ja/Nee	• Zijn de conclusies gebaseerd op alle proefpersonen? (intention-to-treat)	Ja/Nee
• Was er een controle- of placebogroep?	Ja/Nee												
• Waren de behandelingen gerandomiseerd?	Ja/Nee												
• Waren patiënten en behandelaars geblindeerd?	Ja/Nee												
• Waren de groepen vergelijkbaar aan het begin van de behandeling?	Ja/Nee												
• Is de therapietrouw of 'compliance' gemeten?	Ja/Nee												
• Zijn de conclusies gebaseerd op alle proefpersonen? (intention-to-treat)	Ja/Nee												